

Aktuálna legislatíva v oblasti energetickej hospodárnosti budov - 1. časť

Author: Ing. Katarína Pekarovičová | Published: 11.06.2007

Radou Európskej únie bol v roku 2000 schválený Akčný plán spoločenstva o energetickej efektívnosti a požadovaných opatreniach v sektore stavebníctva, nakoľko sa zistilo, že sektor bytových budov a terciárny sektor, ktorého hlavnú časť tvoria budovy, spotrebuje viac ako 40% celkovej konečnej spotreby energie v Európskych spoločenstvách, a to s narastajúcim trendom. Pritom rozhodujúcu časť tvorí práve spaľovanie neobnoviteľných prírodných zdrojov, ktoré zároveň vytvárajú obrovské množstvo emisií oxidu uhličitého.

Na Slovensku je situácia obdobná, rozhodujúcim zdrojom energie potrebnej na bytové budovy je spaľovanie neobnoviteľných prírodných zdrojov, a tým tvorba emisií oxidu uhličitého. Pritom viac ako 70% celkovej energie sa spotrebuje na vykurovanie, asi 20% na prípravu teplej úžitkovej vody a len zostávajúcich asi 10% pripadá na zabudované osvetlenie, varenie a používanie elektrospotrebičov.

Jedným z aktuálnych opatrení týkajúcich sa racionalizácie prevádzkových nákladov užívania budov a z toho vyplývajúce zníženie emisií oxidu uhličitého je smernica Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie 2002/91/ES zo 16. decembra 2002 o energetickej hospodárnosti budov vychádzajúca zo záväzkov Kjótskeho protokolu k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy z 11.12.1997.

Cieľom citovanej smernice je podporovať lepšiu energetickú hospodárnosť budov v spoločenstve berúc do úvahy vonkajšie klimatické a miestne podmienky, ako aj požiadavky na teplotu vnútorného prostredia a na hospodárnosť.

Táto smernica stanovuje požiadavky v súvislosti:

- so všeobecným rámcom pre metodiku výpočtu integrovanej energetickej hospodárnosti budov,
- s uplatňovaním minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť nových budov,
- s uplatňovaním minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť veľkých existujúcich budov, ktoré sa významne obnovujú,

- s energetickou certifikáciou,
- s pravidelnou kontrolou kotlov a klimatizačných systémov v budovách a okrem toho, s hodnotením vykurovacích zariadení, v ktorých sú kotly staršie než 15 rokov.

Členské štáty uvedením do platnosti zákonov, predpisov a administratívnych opatrení museli dosiahnuť súlad s touto smernicou najneskôr do 4. januára 2006 a v prípade nedostatku kvalifikovaných a akreditovaných odborníkov môžu mať dodatočné obdobie troch rokov na úplné uplatnenie ustanovení článkov 7, 8 a 9.

V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie 2002/91/ES zo 16. decembra 2002 o energetickej hospodárnosti budov podstatnú časť technickej a celú metodickú stránku realizácie zavedených opatrení energetickej hospodárnosti budov obsahujú technické normy. Európska komisia udelila mandát Európskej normalizačnej komisii (CEN) na vypracovanie technických noriem, ktoré sú potrebné na uplatnenie predmetnej smernice.

V súlade so smernicou však pri ich preberaní môžu členské štáty prispôbiť hodnoty a ukazovatele energetickej hospodárnosti budov reálnym národným podmienkam.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie 2002/91/ES zo 16. decembra 2002 o energetickej hospodárnosti budov bola prevzatá do podmienok slovenského práva uvedením zákona č. 555/2005 Z.z. o energetickej hospodárnosti budov (ďalej len „zákon č. 555/2005 Z.z.“) do platnosti s účinnosťou od 1. januára 2006.

Týmto zákonom sú okrem iného ustanovené nasledovné postupy a opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov (tj. úspor energie budov potrebnej na úpravu ich vnútorného prostredia):

- zavedenie jednotnej metodiky výpočtu energetickej hospodárnosti budov,
- určenie minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť nových budov a významne obnovovaných budov,
- povinné vydávanie certifikátov o energetickej hospodárnosti budov.

Predmetným zákonom sú vyšpecifikované budovy, pre ktoré sa vyššie uvedené opatrenia a postupy nevzťahujú (§2 ods.2 zákona č.555/2005 Z.z.). Napr. bytové domy s trvalým pobytom ľudí dlhším než 4 mesiace v roku do uvedeného zoznamu nepatria.

Pod „energetickou hospodárnosťou budov“ je chápané množstvo energie potrebnej na splnenie všetkých energetických potrieb súvisiacich s normalizovaným užívaním budov.

Stavebné fórum.sk

„Budova“ je v zmysle zákona č. 555/2005 Z.z. zastrešená stavba so stenami, v ktorej sa používa energia na úpravu vnútorného prostredia. Budovou sa rozumie stavba ako celok alebo aj jej časť, ktorá bola projektovaná alebo zmenená na samostatné užívanie.

Energetická hospodárnosť budov sa určuje výpočtom a vyjadruje sa okrem iného v číselných ukazovateľoch celkovej potreby energie.

Podľa energetickej hospodárnosti a emisií oxidu uhličitého sa jednotlivé kategórie budov špecifikované v §3 ods. 5 zákona č. 555/2005 Z.z. zatriedujú do energetických tried „A“ až „G“. Každá energetická trieda je vyjadrená číselným rozpätím a je súčtom číselných ukazovateľov z jednotlivých miest a spôsobov spotreby energie v budove vyjadrených čiastkovými energetickými triedami.

Zatriedením budovy do energetickej triedy je uplatnená tzv. „energetická certifikácia budov“, ktorej základom je výpočet a už spomínaná kategorizácia budov.

Energetická certifikácia je povinná pri predaji budovy, pri prenájme budovy a pri dokončení novej budovy alebo významnej obnove existujúcej budovy - inak je dobrovoľná.

Ak má budova spoločný systém vykurovania, možno na základe vykonanej energetickej certifikácie budovy vykonať energetickú certifikáciu aj jednotlivého bytu alebo alebo i nej samostatne užíwanej časti budovy.

Výsledkom procesu energetickej certifikácie je „energetický certifikát“, ktorého platnosť je maximálne 10 rokov. Avšak vykonaním stavebných úprav budovy s vplyvom na jej energetickú hospodárnosť stráca energetický certifikát budovy platnosť aj pred uplynutím zákonom určenej lehoty.

Výňatok z energetického certifikátu s uvedením údajov podľa §7 ods.2 písm. c) je vlastne „energetickým štítkom“ posudzovanej budovy, ktorý má byť umiestnený v priestore budovy na mieste prístupnom všetkým užívateľom.

Štátny dozor v predmetnej oblasti vykonáva v súlade s §10 citovaného zákona Štátna energetická inšpekcia, ktorá je oprávnená vyzvať oprávnenú osobu na

- odstránenie zisteného nedostatku v energetickej certifikácii s určením primeranej lehoty,
- vyzvať vlastníka budovy splniť povinnosť umiestniť v budove energetický štítko,
- ukladať pokuty za správne delikty a prejednávať priestupky,
- predkladať návrhy na preskúšanie oprávnenej osoby.

Povinnosť energetickej certifikácie sa vzťahuje na novú budovu a na významne obnovovanú existujúcu budovu, ktorých kolaudačné konanie sa začalo po 1. januári 2008 a na budovu predávanú alebo prenajímanú po 1. januári 2008.

LITERATÚRA:

1. HALAHYJA, M. a kol.: Stavebná tepelná technika, akustika a osvetlenie.

Alfa, SNTL, Bratislava, 1985

- CHMÚRNY, I.: Tepelná ochrana budov. Jaga group, Bratislava, 2003
- CHMÚRNY, I.: Stavebná fyzika. STU v Bratislave, Bratislava, 2006
- VAVERKA, J. a kol.: Stavební tepelná technika a energetika budov. VUTIUM, Brno, 2006
- STN 73 0540-1 Tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov.

Tepelná ochrana budov. Časť 1: Terminológia, SÚTN 2002

- STN 73 0540-2 Tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov. Tepelná ochrana budov. Časť 2: Funkčné požiadavky, SÚTN 2002
- STN 73 0540-3 Tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov. Tepelná ochrana budov. Časť 3: Vlastnosti prostredia a stavebných výrobkov, SÚTN 2002
- STN 73 0540-4 Tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov. Tepelná ochrana budov. Časť 4: Výpočtové metódy, SÚTN 2002
- smernica Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie 2002/91/ES zo 16. decembra 2002 o energetickej hospodárnosti budov
- zákon č. 555/2005 Z.z. o energetickej hospodárnosti budov
- vyhláška č. 625/2006 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z.z. o

energetickej hospodárnosti budov

- zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku

(stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

- Dôvodová správa k zákonu o energetickej hospodárnosti budov, MVRR

SR, 2005

